

deep dive

Uitgave	Categorie	Onderwerp
3	Akkoordenleer	Verminderde (<i>diminished</i>) septiemakkoorden

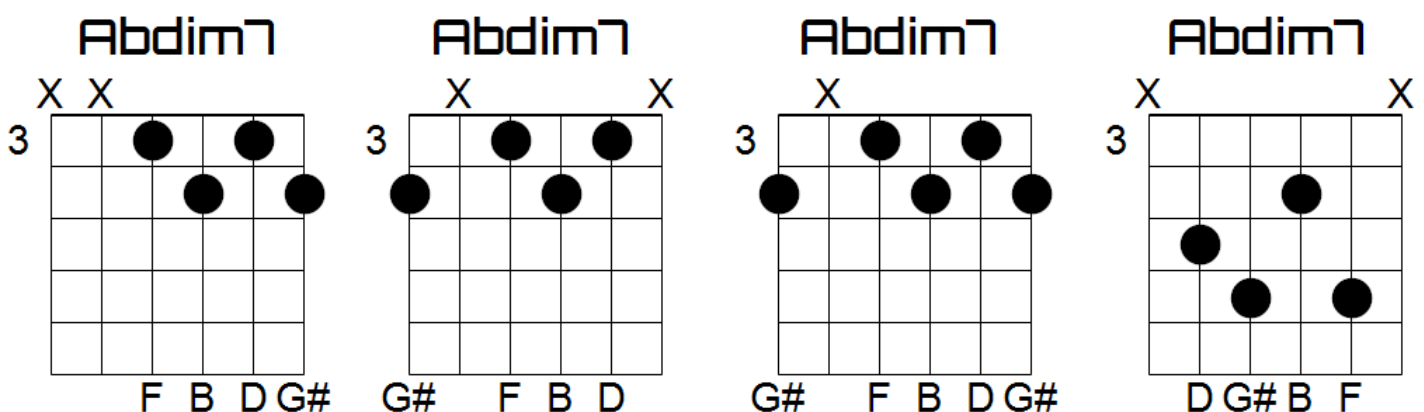
“Deep Dive” is een periodiek verschijnend e-paper, dat naast de [GuitarJan.com](#) nieuwsbrief, wordt verstuurd aan geïnteresseerden. “Deep Dive” behandelt een specifiek muziektheoretisch onderdeel, dat kan variëren van een akkoorden clinic tot het behandelen van toonladder rariteiten of een gedetailleerde uitleg van een bepaalde solo, of een complex slagritme.

We gaan er voor de “Deep Dive” serie van uit dat je een redelijke muziektheoretische kennis hebt, waarbij onze website [GuitarJan.com](#) je natuurlijk alle noodzakelijke studiefaciliteiten biedt.

Verminderde (*diminished*) septiemakkoorden

In deze uitgave van “Deep Dive” kijken we naar het gebruik van verminderde (*diminished*) akkoorden. Uit de muziektheorie weet je dat er vier soorten akkoordtriades voorkomen: majeur, mineur, verminderd (*diminished*) en vermeerderd (*augmented*). Verminderde akkoorden komen niet zo heel vaak voor, net als de vermeerderde akkoorden. Kenmerkend voor een Dim akkoord is dat de terts (3) en de kwint (5), een halve toon verlaagd worden. Het Dim akkoord is een symmetrisch opgebouwd akkoord met gelijke tussenafstanden (kleine tertsen). Dit kan alleen als de kleine septiem verminderd word met een halve toon. Het is dan eigenlijk een Sext, maar het wordt ook wel verminderde septiem genoemd (bb7).

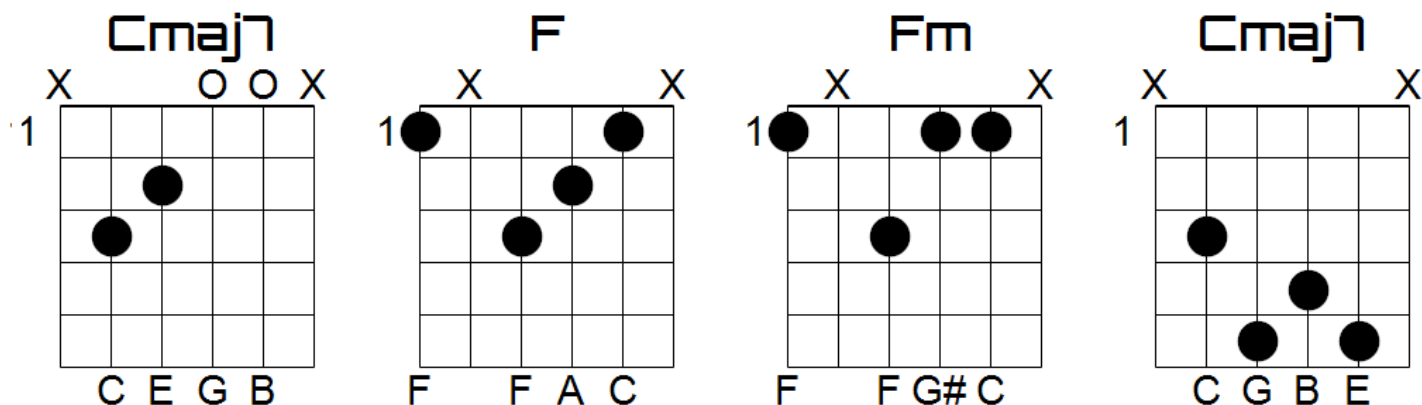
Verminderde septiemakkoorden kom je zelden tegen in blues- of rockmuziek, en passen meer in de jazzy, funk, fusion en (neo) soul omgevingen. De Dim akkoorden hebben wat specifieke eigenschappen, die we gaande deze “Deep Dive” editie vanzelf gaan tegenkomen.

Afbeelding 1

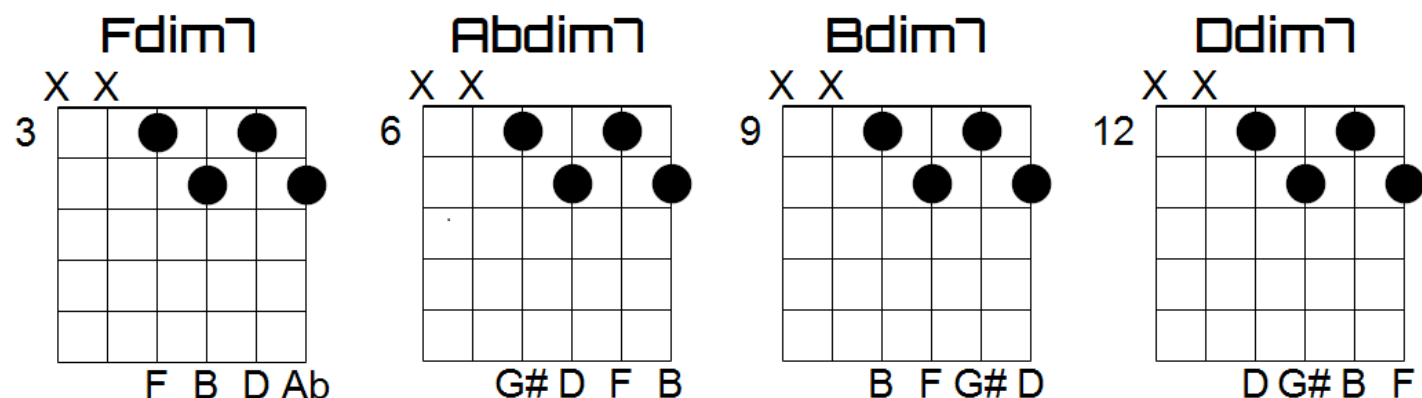
We starten met afbeelding 1 waarin we 4 verschillende vormen (*shapes*) voor het Abdim7 akkoord zien, in verschillende moeilijkheidsvarianten. Als we naar de akkoordnotatie kijken, kunnen we of het begrip “Dim” gebruiken (Abdim7), of een smal cirkeltje plaatsen boven de akkoordnaam, als een afkorting voor *diminished*

(verminderd). Dat ziet er dan zó uit: Ab⁰7. Elk verminderd akkoord veroorzaakt een bepaald soort spanning in een muziekstuk, en kan dus als zodanig een mooie introductie zijn, of een onderbreking. Zie afbeelding 2 om dit nader te verklaren.

Afbeelding 2

Als je bovenstaande progressie tweemaal in een wat langzaam tempo speelt, laat je deze progressie volgen door één van akkoorden uit afbeelding 1. Laat dat laatste akkoord dan even uitklinken gedurende een volle maat. Herhaal dit patroon zo vaak als je wilt, en pak telkens een ander akkoord uit afbeelding 1. Iedere keer als er een Dim akkoord in de progressie wordt gespeeld, zal het net klinken alsof het een dissonant akkoord in de progressie is, en het akkoord veroorzaakt dan een soort ingehouden spanning in het muziekstuk.

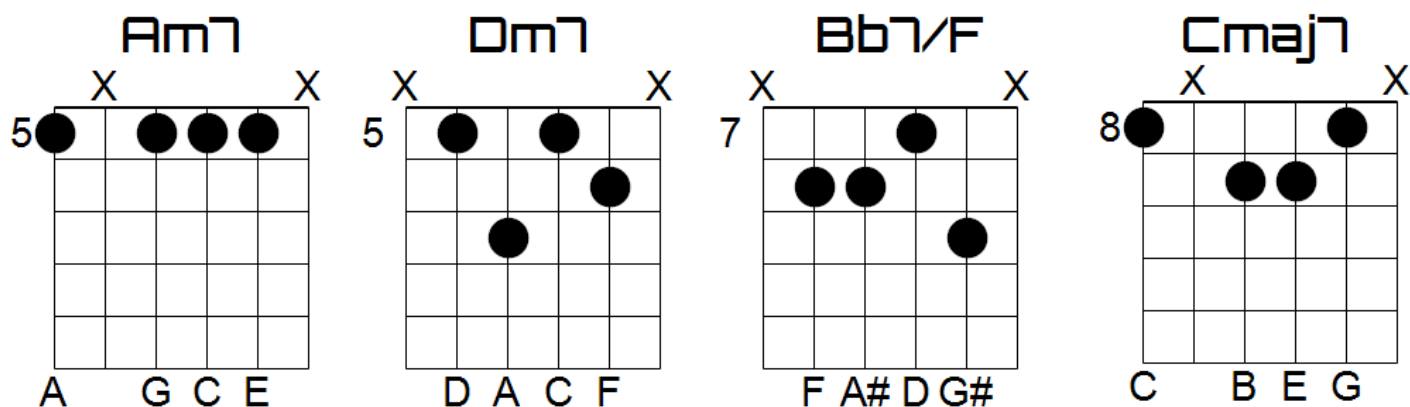

Afbeelding 3

Als je met dit idee verder gaat, kijk dan eens naar afbeelding 3. De progressie begint met het Abdim7 akkoord uit afbeelding 1, maar geeft aan dat akkoord een drietal verschillende omkeringen. Je kunt nu, met één vorm (*shape*), over de gehele gitaarhals spelen, en daardoor 4 verschillende akkoorden in elke maat stoppen. Dit principe introduceert een van de merkwaardige dingen van verminderde akkoorden, en dat is dat je geen andere vingerzetting nodig hebt om inversies (omkeringen) van het akkoord te spelen.

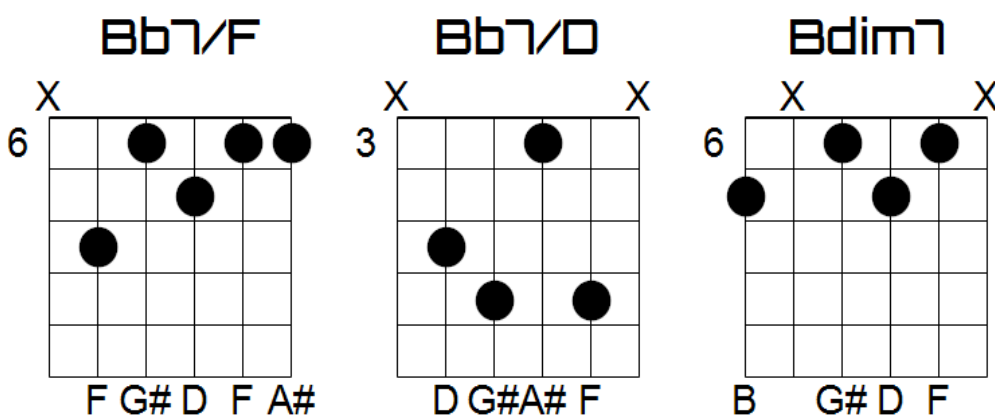
Vanuit deze gedachtegang kunnen we dus het volgende muziektheoretische principe voor verminderde akkoorden opzetten. Een Abdim bestaat uit vier noten: Ab (of enharmonisch G#), D, F en B, dat zie je in de afbeelding hierboven. Ieder van deze noten is een zogeheten kleine terts (hetzelfde als drie frets op je gitaarhals) verwijderd van de volgende (of vorige) noten. Als je begint met het Fdim7 akkoord, en je gaat drie posities (frets) hoger, ben je weer terug bij het Abdim7 akkoord. Je kunt dus stellen dat hetzelfde verminderde akkoord op elke drie frets van de gitaarhals terugkeert. De noten staan weliswaar telkens in een andere volgorde, maar het akkoord blijft hetzelfde. Logisch is dan, dat je kunt zeggen dat iedere noot in een verminderd akkoord een grondtoon (*root note*) kan zijn. Je kunt zelfs zover gaan, dat je alle vier de akkoorden in afbeelding 3 een Abdim7 akkoord zou kunnen noemen: de noten zijn immers telkens hetzelfde.

Het wordt natuurlijk wel saai om continu hetzelfde akkoord, zij het op een andere halspositie, te spelen. Je zult wel merken dat, als je met een verminderd akkoord begint, je allerlei andere uitgebreide akkoorden nodig hebt om een song een harmonische klank te geven. Misschien dat daarom verminderde akkoorden niet zoveel in (pop)muziekstukken voorkomen. Je kunt er iets van maken zoals in afbeelding 4 is getoond.

Afbeelding 4

Zie in afbeelding 4 het gebruik van een mineur septiem akkoord (m7), een slash-akkoord [/F], en een majeur septiem akkoord (maj7). Door de afbeeldingen 2 en 4 met elkaar te combineren, zou je de progressie uit afbeelding 2 de A sectie kunnen noemen, en die van afbeelding 4 de B sectie. Daardoor zou je nu een song kunnen spelen in de AABA volgorde, om terug te keren naar het dim7 akkoord uit afbeelding 1, of uit afbeelding 3.

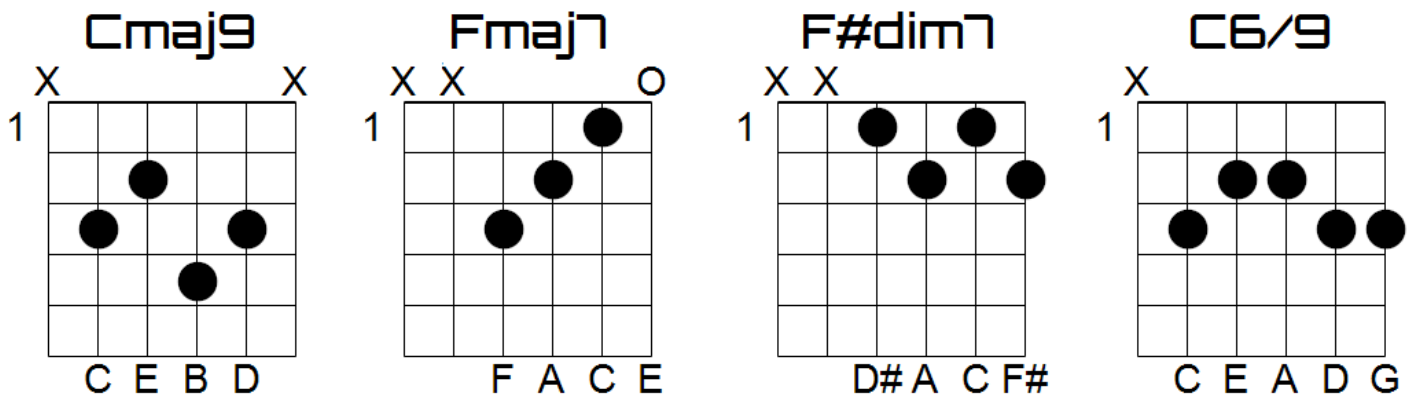

Afbeelding 5

Afbeelding 5 hiernaast geeft je een paar alternatieve slash-akkoorden, als aanvulling op het slash-akkoord in afbeelding 4. Het Bb7/D akkoord is wederom een flinke rek-en-strek oefening voor je speelhand, maar heeft een mooie klank. Het Bdim7 akkoord is een andere optie, en laat horen dat soms een verminderd akkoord een dom7 akkoord, kan vervangen.

We keren even terug naar de A sectie die we besproken hebben in afbeelding 4. Afbeelding 6 geeft je een aantal alternatieven voor die, welke je in afbeelding 2 bent tegengekomen. Voel je vrij om de akkoorden door elkaar te gebruiken, waarbij we het Fm7 akkoord vervangen hebben door F#dim7, met als reden dat we willen laten zien, dat verminderde septiem akkoorden zo af en toe gebruikt kunnen worden als vervangend akkoord voor mineur akkoorden.

Verminderde (septiem) akkoorden zijn complex, maar als je deze akkoorden op het juiste moment in je song verwerkt, kan dat een akkoordprogressie naar een hoger niveau tillen, en het verminderd akkoord geeft aan de akkoordprogressie soms een spannend en mysterieus karakter.

Afbeelding 6